

DRUHÁ EPIŠTOLA
K TIMOTEŮVI
(svatého) Pavla apoštola.

V epištole této k probuzení Timotea k stálosti a ku potěšení v ssouženích psané apoštol téhož Timotea pozdraviv a pěkný přístup sobě k němu učiniv, předkládá věci dvoje:

I. Obecné, přináležející:

1. K životu šlechetnému a v protivenství stálému. Kap. 1. až do v. 13. i jinde porůznu v té epištole.

2. K učení, totiž aby:

1. Čisté učení předkládal, jeho zastával i hodným osobám kázání jeho neb úřady svěroval. Kap. 1. od v. 13. až do v. též 13. kap. 2.

2. Zlých věcí, to učení Boží zhyždujících, se vystříhal, a ty bývají:

1. Při služebnících obzvláště, jako jsou:

Nesnáz o slova.

Daremí křikové o věci zákonní.

Mládenčí žádosti.

Otázky nevzdělavatelné.

Neumělá prudkost k lidem z neznámosti se protivícím.

2. Při služebnících i při posluchačích, jakýchž věcí zlých v třetí kapitole nemalo až do v. 10. vyčítá, při čemž navrátiv se ke dvojímu hlavnímu napomenutí epištoly této, opět Timoteovi k stálosti v pokušeních a k obhajování čistého učení až do v. 8. kap. 4. mnohými věcmi slouží. Kap. 2. od v. 14. kap. 3. a z částky 4.

II. Svě věci domácí neb běžné, jako že:

1. Timoteovi k sobě s Markem přijíti poroučí.

2. Nad Démasem stržkem a některými nepřátely svými nařiká, jiné pak z křehkosti padlé omlouvá.

3. Pozdravení nejedna od sebe i od jiných vzkazuje.

4. Modlitbou sobě obyčejnou epištolu zavírá. Kap. 4. od v. 9. až do konce.

Má kapitoly 4.

EPIŠTOLA S. PAVLA

I.

TIMOTEOVA VÍRA. I. *Titul epístoly této, v němž se zavírá:* 1. Podpis: Kdo, od koho a k čemu povoláný ji psal? 2. Nápis: Komu ji psal? 3. Pozdravení, v němž apoštol Timoteovi žádá: 1: Lásky Boží. 2: Ovoce jejího, jenž jest milosrdenství. 3: Pokoje dobrého svědomí. — II. *Přístup epístoly této, v němž apoštol Timotea více sobě milostí jímá, předkládá:* 1. O sobě, že jest Božím ctitelem. 2. Svou lásku k Timoteovi, o níž vypravuje: 1: Cím ji k němu pronášel? Děkčinním Bohu z milosti jemu učiněné; modlitbou za přispoření jemu hojnějších darů a v nich zachování; žádostí s ním se shledati. 2: Podlé čeho se tou milostí k němu rozněcoval? 1. Spatřováním jeho lásky k sobě i s slzami prokázané. 2. Připomínáním sobě víry jeho právě v tom rodu jako dědičné. — III. *Napomenutí Timotea:* 1. K stálosti v pokušení při pravdě čisté, nebo: K tomu jest od Boha povolán a skrze vzkládání rukou potvrzen; Duchem udatnosti jest obdařen, v. 7.;

KAPITOLA I.

Pozdraviv Timotea velmi laskavě, 4. připomíná s potěšením živou jeho víru 6. a ponouká ho ku práci a tak k zrůstu v dařích Božích 7. i k doufánlivé smělosti, aby se nestyděl za evangelium i za něj, služebníka toho evangelium; 13. ale čemuž se od něho naučil, to v srdci svém složené aby měl.

Pavel apoštol Ježíše Krista skrze vůli Boží podlé zaslíbení života¹, kterýž jest v Kristu Ježíši,

2. *Timoteovi, milému synu²: †Milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce a Krista Ježíše Pána našeho.

*Skut. 16, 1. †Gal. 1, 3.
1 Tim. 1, 2.

3. ³Díky činím Bohu, *jemuž sloužím⁴ jako i předkové v svědomí⁵ čistém z toho, že †mám na tě ustavičnou paměť na svých modlitbách ve dne i v noci; *Skut. 22, 3. Řím. 1, 9. Filip. 3, 3. †1 Tes. 3, 10.

4. Žádaje viděti tebe, zpomínaje na tvé slzy, abych radostí naplněn byl;

5. Rozpomínaje se na tu víru, kteráž v tobě jest⁶ bez pokrytství, kteráž⁷ byla nejprv v bábě tvé Loidě a v matce tvé Eunice, a tak smyslím, že i v tobě.

6. Pro kteroužto příčinu⁸ napomínám tebe, aby rozněcoval⁹ v sobě dar Boží, kterýž jest dán skrze vzkládání rukou mých¹⁰;

7. Nebo nedal nám Bůh ducha¹¹ bázně, ale moci a milování a myslí způsobné¹².

1) *t. k tomu cíli povoláný, aby život podlé Božích slibů v Kristu způsobný a zjevený (1 Jan 1, 2.) v známost uvozoval. Podob. Tit. 1, 1.* 2) *t. u víře zplozenému. 1 Tim. 1, 2.* 3) Někteří pro vysvětlení toho textu, srovnávajíce tento verš s osmým, devátým, desátým a jedenáctým z epístoly k Římanům z kapitoly první vzatým, nezle tento text tak doplňují: Díky činím Bohu z tebe; svědek mi jest zajisté Bůh, jemuž sloužím jako i předkové v svědomí čistém, že mám na tě ustavičnou paměť atd. 4) *Ř. od předků. Jako by řekl: Já Abrahama, Izáka, Jákoba a jiných jim podobných, z nichž sem pošel, v náboženství následuji a jako cestou, kterouž oni v náboženství protřeli, kráčím. Jer. 18, 15. Odvolávám se pak apoštol na své předky proto, aby porazil řeči svých pomluvačů,*

kteříž jej v to obláčeti směli, že by v Krista uvěřiv, od náboženství otců odstoupil a Zákon opustil. Podobně i jinde pro takovouž příčinu on i svatý Petr o svých předcích zmínku činí (Skut. 3, 13. Item 5, 30. Item 24, 14. 24.) a nám, koho v náboženství za otce máme míti i jakou starožitností a posloupností se chlubití, za příklad se vystavuje. Viz Ezech. 20, 18. 5) *dobrém, t. ač s mnohými nedostatky (Řím. 7, 11.), avšak věrně a upřímně. Skut. 24, 14. 15. 16.* 6) *beze vši falše. 7) přebývala. 8) namítám, připomínám. 9) t. jako nějaký ohníček, jež nepřítel ďábel udusiti usiluje. Ten pak dar k kazatelství od Boha daný rozněcován býti má pilným svatých Písem čítáním (1 Tim. 4, 13.), modliteb častých Bohu obětováním, pilným v kázání se cvičením a s lidmi vůbec i ob-*

I.

II. K TIMOTEVI.

EVANJELIUM. dobrá jest pře, již zastávati a pro niž trpěti má; Bůh moc svou skrze jeho mdlobu provozovati bude; zavázán jest k tomu dobrodiními Božími u vyvolení a vykoupení k životu věčnému stalými, a tu povážiti náleží: Původní příčiny těch dobrodiní; času, v němž se stala; osoby, pro niž a skrze niž sou učiněna; způsobu, jímž sou vykonána i v účastnost uvedena; příklad pěkný té stálosti na apoštolu má sobě toho ukázán. 2. K předkládání čistého učení, a tu souditi to dvě: 1. K čemu tím učením má směřovati? K vzdělání víry v lidech k Bohu; k rozněcování lásky zřízené k bližním. 2. Čím se k tomu ponoukati? 1. Důstojností toho pokladu. 2. Hotovou pomocí Ducha svatého v nás přebývajícího. — IV. Ohrazení toho, aby sobě někdo čistého učení pro některé odštipence nezošklivil, při čemž apoštol: 1. Ty stržky pro snadnější se jich uvarování

8. Protož nestyď se za svědectví¹³ Pána našeho ani za mne, vězně jeho¹⁴; ale čitedlen buď úzkostí přicházejících pro¹⁵ evanjelium podlé mocí Boží¹⁶;

9. Kterýž spasil nás a povolal povoláním svatým¹⁷; *ne podlé skutků našich, ale podlé uložení svého a milosti nám dané¹⁸ v Kristu Ježíši před časy věků¹⁹; *Tit. 3, 5.*

10. *Nyní pak zjevené skrze příští patrné Spasitele našeho Jezukrista, kterýž zahladil smrt²⁰; život pak na světlo vyvedl²¹ i²² nesmrtnost skrze evanjelium; *Řím. 16, 25. Kolos. 1, 26. Tit. 1, 2.*

11. *Jehožto já ustanoven sem kazatelem a apoštolem i učitelem pohanů. *1 Tim. 2, 7.*

12. A pro tu příčinu toto trpím; ale nestydím se za to; nebo vím, komu sem uvěřil²³, a jist sem tím, že mocen jest²⁴ toho, což sem u něho složil, ostříhati až do onoho dne²⁵.

13. Mějž jistý²⁶ příklad zdravých řečí²⁷, kteréž si slýchal ode mne²⁸ u víře a v lásce, kteráž jest v Kristu Ježíši.

14. Výborného toho²⁹ pokladu ostříhej skrze Ducha svatého, ³⁰ přebývajícího v nás.

15. Víš snad o tom, že se³¹ odvrátili ode mne všickni, ³² kteříž jsou v Azii, z nichžto jest Figellus a Hermogenes.

zvláště rozmlouváním. Táž věc těžením hřívnou se nazývá. Mat. 25, 14. atd. 10) *Ř. aby rozněcoval dar Boží, kterýž jest v tobě skrze vzkládání rukou mých. Viz 1 Tim. 4, 14. Item 5, 22. 11) děšení, lekání se; t. Duch svatý, jehož darů nám Bůh udělil, nepůsobí v nás strachu takového, kterýž by pochybování o Boží pomoci znamením byl a služebníkům, aby pro bázeň lidí opouštěli povinnosti své, sloužil. Podobně Řím. 8, 15. 12) t. kteráž není posedlá prudkou vzteklostí neb bláznovstvím. 13) viz 1 Kor. 1, 6. 14) t. kterýž sem se do vězení proto dostal, že jemu svědectví vydávám. Tak k Efez. 3, 1. 15) okoušej ouzokost s evanjelium; t. jakož evanjelium od protivníků odpory snášti, tak i ty příčinou jeho kázání přicházející protivnosti podnikaj. 16) t. zpoléhaje na moc a pomoc sobě přítomnou Boží; podobně 1 Tim. 1, 12., ano i na evanjelium svaté, skrze něž Bůh moc svou provodí. 17) t. k tomu, abychom byli svatí. 1 Tes. 4, 7. 18) t. kterouž z pouhé lásky otcovské nám v účastnost dáti časem svým*

uložil. Nebo ačkoli Bohu jsou všechny věci i budoucí vždycky přítomné, avšak k skutečnému požívání ne před věky, ale povolav nás k sobě, té milosti nám podává. 19) prvé než se začali časové věků, to jest před ustanovením světa neb před věky, odkudž se vidí, že se to darmo bez zásluh lidských stalo. Pod. Řím. 9, 11. 12. Item 11, 6. Efez. 1, 4. atd. Tit. 3, 4. 20) t. smrti svou. Žid. 2, 14. 21) t. svým vzkříšením (Řím. 4, 25.) život způsobil a jako z nějaké tmy v známost i v účastnost uvedl. 22) neporušitelnost. 23) t. vím jistotně, jak jest ten pravdomluvný a mocný, v něhož sem uvěřil. Podobně níž 2, 13. 24) *Ř. skladu mého dochovati; t. koruny věčného života (níž 4, 8.), kterouž sem u něho v naději skrze víru složil. Podobně 1 Tim. 6, 19. 25) t. v němž k soudu přijde. Tak níž v. 18. 26) t. mějž jistou summu aneb formu mluvení o pravdě Boží, tak aby se nezdál jiného evanjelium kázati. 27) viz 1 Tim. 1, 10. 28) o víře a lásce. 29) svěření; t. učení čistého sobě jako věrnému šafáři (1 Kor.*

RYTÍŘ JEŽÍŠE KRISTA. zejména pokládá. 2. Příklad následování hodný stálosti a účinnosti Oneziforovy na odpor jim staví a témuž Oneziforovi se všim jeho domem odplaty věčného života žádá.

I. *Napomenutí Timoteovi k tomuto dvěmu učiměné: Jedno:* Aby rozsáfný byl při svěřování služebníkům učení i úřadu, a tu souditi: 1. Které má učení v církvi zníti? 2. Kterým osobám náleží je svěřovati? 1: V věrnosti zkušeným. 2: Dary potřebnými k službě od Boha obdařeným. *Druhé:* Aby udatně dílo Boží i s podnikáním protivenství a s opouštěním časných věcí dělal, a k tomu slouží jemu: 1. Závazkem, kterýž hejtmanu svému, Kristu, učinil. 2. Paterým příkladem: 1: Bojovníků, v. 4. 2: V zápas chodících neb v závod běžajících. 3: Oráčů a štěpařů, v. 6. 4: Kristovým, při čemž zvláštních artikulů víry o jeho osobě a úřadu proti tehdejší kacířům zastáváti velí. 5: Svým vlastním, v němž

16. Dejž milosrdenství Pán ³³domu Oneziforovu; nebo často ³⁴mi činil pohodlí, aniž se styděl za ³⁵řetězy mé;

17. Nýbrž ³⁶přišed do Říma, pilně mne hledal i nalezl.

18. Dejž jemu Pán nalezti milosrdenství³⁷ u Pána v onen den. A jak mi mnoho posluhoval v Efezu, ty výborně víš.

KAPITOLA III.

Napomíná k statečnému, věrnému a opatrnému těžení hřivnou; 16. k varování se jedů kacířských 20. a přidržení se pravého gruntu.

Protož ty, synu můj¹, ²zmocniž se v milosti, kteráž jest v Kristu Ježíši³;

2. A což si slyšel ode mne před mnohými svědky⁴, svěrujž to lidem věrným, kteříž by ⁵způsobní byli i jiné učiti.

3. A tak ty ⁶snášej protivenství jako ctný rytíř Ježíše Krista.

4. Žádný, kdož ⁷rytěruje, neplete se v obecné ⁸živnosti, aby se ⁹svému hejtmanu líbil.

5. A jestliže by kdo i ¹⁰bojoval, nebudeť korunován, leč by rádně¹¹ bojoval.

6. Pracovati musí i oráč prvé nežli ¹²užitku okusí.

7. ¹³Rozuměj, což pravím; a dejž tobě Pán ve všem ¹⁴rozum;

8. Pamatujž, že Ježíš Kristus vstal z mrtvých, jenž jest z semene Davidova podle evanjelium mého¹⁵;

4, 2.) k věrné ruce svěřeného. Viz 1 Tim. 6, 20. 30) t. doufaje v pomoc Ducha svatého ku posilnění služebníků obzvláště zaslíbeného (Luk. 21, 15.) a skrze věrné služebníky mocně dělajícího, čehož příklad viz i při svatém Štěpánovi. Skut. 6, 10. 31) strhli. 32) t. (jakž někteří vykládají) všickni služebníci v Azii, z nichž tu dva přední zejména připomíná. 33) čeledi, rodině. 34) mne občerstvoval. 35) vězení. 36) v Římě byv. 37) t. přísných Božích soudů zniknouti a odplaty věčného života dosáhnouti.

1) viz výš 1, 2. 2) posilniž se skrze milost. 3) t. kteráž k nám Otec nebeský dokazuje pro Krista Ježíše. Podobně Řím. 8, 39. 4) t. před služebníky i lidem tvému řízení přítomným. Výš 1, 61. 1 Tim. 4, 14. J. ty svědky slyší na Zákon a proroky dostatečně evanje-

lium utvrzující. 5) hodni. 6) podnikej práci, snažnou práci veď. 7) voják jest neb dráb. 8) obchody. Ř. v věci neb obchody života; t. poněvadž bojovník má-li bojovati, nemust těch obchodů, kteříž by jemu v boji překáželi, s jinými obecně vésti, jako po kupectví jezditi, šenkovati; ovšem tedy služebník církve všeho, což by jemu při pracech úřadu jeho překáželo, musí se zhostiti. Viz Mat. 8, 22. Luk. 9, 62. 9) tomu, kdož jej najal. Ř. od kohož jest zvolen za bojovníka. 10) zápasil, v závod běžel. 11) t. upřímně beze všech fortelů a ne-dbalství. Jako by tedy řekl: Jakož tam někdy v nějaké hře aneb kratochvíli, buď v šerměství, buď v běhání v závod, buď v chození v zápas atd., žádný jiný věnce olivového neb z nějaké byliny udělaného nemohl dosáhnouti, než ten, kterýž by tak, jakž

II.

II. K TIMOTEOVI.

ÚČASTNOST KRISTA V UTRPENÍ I V SLÁVĚ. Timoteovi protiventství osladčuje: 1. Mllobou nepřátel, kteříž Božího slova do vězení dáti nemohou. 2. Cílem, pro nějž ta protiventství snášel. 3. Tovaryštvím v utrpeních s Kristem. 4. Užitek z nich jdoucím, pro jehož zveličení stává proti smrti život; proti utrpením kralování. 5. Pohrůzkou učiněnou těm, kteříž by Krista slovem neb životem zapírali. — II. Výstraha od daremných hádek, při níž povážiti sluší: *Jedno:* Co místo takových hádek chce míti apoštol při služebnících, v. 15. *Druhé:* Které škody z takových hádek jdoucí ukazuje: 1. Neužitečné bez vzdělání víry k Bohu i lásky k bližním práce vynakládání. 2. Podvod mnohých. 3. Bezbožnostem dveří otvírání, jakž to vše vysvětluje: 1: Podobentvím nemoci rak řečené. 2: Příkladem stržků některých, jejichž tu pokládá: Jména; seestné učení i s jeho ovocem zlým. — III. Vyjití vstříc tomu Pánu, aby vyvolení za příčinou stržků o svém setrvání nepochybili, aneb na čisté pravdě se nezhoršili, nebo: 1. Vyvolení

9. V kterémžto protiventství trpím, až i vězení, jako bych zločinec byl; ale slovo Boží není u vězení¹⁶.

10. *Protož všecko snáším pro vyvolené¹⁷, aby i oni spasení došli¹⁸, kteréž jest¹⁹ v Kristu Ježíši s slávou věčnou. *Efez. 3, 13. Kolos. 1, 24.*

11. Věrná jest tato řeč; nebo *jestližeť sme s ním zemřeli²⁰, tedy také spolu s ním živi budeme. *Řím. 6, 5.*

12. A²¹ trpíme-liť, budeme také spolu s ním kralovati; *pakli ho zapíráme, i onť nás zapře; *Mat. 10, 33. Luk. 9, 26. 1 Jan 2, 22.*

13. *Pakliť²² jsme nevěrní, onť zůstává věrný²³, zapřítí sám sebe nemůže. *Řím. 3, 3. Item 9, 6.*

14. Tyto věci připomínej s osvědčováním před obličejem Páně, ať se o slova²⁴ nevadí, což k ničemu není užitečné, ale jest ku podvrácení posluchačů.

15. Pilně se snažuj²⁵ vydati sebe Bohu²⁶ milého dělníka,²⁷ za nějž by se nebylo proč stydět i a kterýž by²⁸ právě slovo pravdy rozdělával.

16. *Nepobožné pak ty křiky daremní²⁹ zastavuj; neboť³⁰ velmi rozmnožují bezbožnost; *1 Tim. 4, 7. Tit. 1, 14.*

17. A řeč jejich jako rak³¹ rozjídá se, z nichžto jest* Hymeneus a Filétus. *1 Tim. 1, 20.*

18. Kteríž při pravdě pobloudili od cíle³², pravíce, že by se již stalo vzkříšení; a³³ převracejí víru některých³⁴.

smlouva mezi stranami byla, bez falše a zahálky plac obdržel: tak také nejiny biskup neb služebník církve té odměny služebníkům věrným zaslíbené (níž 4, 8. Dan. 12, 3. Mat. 19, 28.) důjde než ten, kterýž by věrně a upřímně pracoval i do konce setrval. Podob. 1 Kor. 9, 24. atd. 12) *ourody béře. 13) suď. 14) smysl. 15) t. jakž Bůh v svém evangelium skrze mne kázaném, mocně to utvrzuje. Podob. Řím. 2, 16. 16) t. i v vězení těm, kteříž mne navštěvují, volně a svobodně káží i psání nejedna k zborům mnohým činím, a protož mne ani mého učení pro mé vězení nesluší sobě oškřiviti. Pod. Skut. 28, 30. 17) viz Kol. 1, 24. 18) t. když by věrnost Bohu mým příkladem až do smrti zachovali. 19) skrze Krista Ježíše (připravené.) 20) t. s Kristem a pro jeho čistou pravdu. Řím. 8, 17. 2 Kor. 1, 5. Item 4, 10. 21) budeme-liť trpě-*

lívi. 22) nevěříme-liť, jsme-liť pak nedověrní. 23) t. v svých slibích pravdomluvný. Podobně Řím. 3, 3. Tit. 1, 2. 24) nehádají. 25) postaviti. 26) vzácného, zprubovaného, zkušného, příjemného, hodného. 27) kterýž by se nemusil stydět; t. za své nedbalství před Bohem i před pobožnými lidmi. 28) náležitě, rozšafně, rozumně, vlastně; t. v míru pšenice čeledi Páně dával. Viz Mat. 24, 45. 29) zamezuj, obmezuj. Viz 1 Tim. 6, 20. 30) k větší bezbožnosti přispívati budou. 31) pastvu míti bude, rozjídati se bude: t. jakož ta nemoc ohyzdná, jestliže by se jí v čas nepředešlo, po všem těle, dokudž ho neumoří, až do kostí rozjídati se bude; tak také učení nečisté, nebylo-li by jemu v čas přitřže učiněno, všecko tělo duchovní, jenž jest církev svatá, naprzní neb nakvasí (1 Kor. 5, 6. Gal. 5, 9.) a na nic přivede. 32) t. s gruntem pravého učení

CÍRKEV. jejich, jako i milost Boží k nim, jest nepohnutelné. 2. Věrou a šlechetností života u vyvolení svém se ujistiti mohou, tak níž v. 21. 3. Ne nějaká lehkost, ale sláva Boží v tom se spatřuje, že v svém domě rozličné nádoby má, a tu apoštol připodobňuje: 1: Církev k domu. 2: Vyvolené k nádobám drahým. 3: Zatrácení k nádobám chatrným. 4: Život věčný ku poctivosti. 5: Ztracení ku potupě. — **DŮM BOŽÍ.** IV. Ozdoba věrného služebníka, záležející: 1. V utlčení zlého, jako jsou: Mládenčí žádosti; otázky neužitečné, v. 23. 2. Okrašlování se věcmi dobrými, t.: 1: Konáním spravedlnosti. 2: Věrou. 3: Láskou. 4: Pokojností. 5: Náležitou přívětivostí. 6: Způsobností k učení.

19. Ale však pevný základ Boží stojí³⁵, maje znamení toto³⁶: Znáť³⁷ Pán ty, kteříž jsou jeho; a opět³⁸: Odstup od nepravosti každý, kdož³⁹ vzývá jméno Kristovo.

20. *V domě pak velikém⁴⁰ netoliko jsou nádoby zlaté a stříbrné, ale také dřevěné i hliněné; a některé zajisté ke cti, některé pak ku potupě. *Řím. 9, 21.*

21. Protož jestliže by se kdo očistil od těch věcí⁴¹, bude nádobou ke cti posvěcenou⁴² a⁴³ užitečnou Pánu, ke všelikému skutku dobrému hotovou.

22. Mládenčích pak žádostí utíkej⁴⁴; *ale následuj spravedlnosti, víry, lásky, pokoje †s těmi, kteříž vzývají⁴⁵ Pána z srdce čistého. **1 Tím. 6, 11. †1 Kor. 1, 2.*

23. *Bláznivých pak a⁴⁶ nevzdělavatelných otázek⁴⁷ varuj se, věda, že plodí⁴⁸ sváry. *1 Tím. 6, 4.*

24. Neslušit pak na služebníka Páně⁴⁹ vaditi se, ale aby byl přívětivý ke všem, *způsobný k učení,⁵⁰ trpělivý; *1 Tím. 3, 2.*

se chybili. 33) podvracejt. 34) t. těch, kteříž sou na skále vsáti. Luk. 8, 13. Nebo sic jinak víra vyvolených Božích, jimž Bůh v ní i setrvání dává, jakž hned apoštol to vysvětluje, vyvrácena býti nemůže. Mat. 24, 24. 35) t. uložení Boží věčné o spasení vyvolených před věky v tajné radě jeho zavřené (Efez. 1, 4.), na něž každý vyvolený, jako na nepohnutelný svého spasení základ může bezpečně spolehnouti. Neboť Bůh, což o jeho spasení uložil, nebude toho litovati a proměňovati (Řím. 11, 29.), aniž ho komu dopustí z rukou sobě vzíti. Jan 10, 28. 36) t. podlé toho vyvolení jsou spasením svým jisti, že ochrany Boží, aby jich žádný nesvedl, užívají, anobř jako prstenem jeho zapečetění a stráží ohrazení (Job 1, 10.), neb do knih věčných zapsáni bývají (Luk. 10, 20. Filip. 4, 3. Zjev. 17, 8.) i jistými znameními, to jest věrou a životem šlechetným své vyvolení pronášejí. Viz Mat. 22, 14. 37) t. kteréž Bůh vyvolil, ty miluje, o ně pečuje (viz Žalm 1, 6.), jich povolává i k slávě přivozuje (Řím. 8, 30.), srdce jejich lépe nežli my, kteříž někoho za pobožného máme, ano jinak bývá, spatřuje. A protož do soudů jeho všetečně nesahejme, ale na jistých znameních Božího vyvolení dosti mějme a převrátili-li by se kteří od pravdy, tedy o tom, že z nás nebyli, jistotně vezme. 1 Jan 2, 19. 38) t. člověk od Boha vyvolený toto opět

svého vyvolení znamení má, že v šlechetnosti života z víry pravé (Gal. 5, 6.) skutečně se nalézá. Neboť vyvolení Boží hříchů neosvobozuje, alebrž k ctnostem lidí zavazuje. Viz Efez. 1, 4. 39) *Ř. jmenuje, ohlašuje; t. kdož v něho věří, jej cti a od jména Kristova křestem slove. Viz 1 Kor. 1, 2. 40) t. jakýž jest církev rytěřující zde na světě. Jako by řekl: Nenít se proč hrubě na tom zastavovati, když by pokrytci někteří z církve vypadli. Neboť Bůh v ní netoliko vyvolené jako nádoby drahé a ryby dobré (Mat. 13, 47. atd.), ale i ztracence a plevy má; z obojích pak slávu svou vyvozuje, kdyžto vyvolené k spasení z milosti přivozuje a ztracence podlé své spravedlnosti na ztracení odsílá. Řím. 9, 21. atd. 41) t. od těch zlých učitelů (o nichž výš v. 16. 17. 18.) odstoupil i od jiných bezbožníků šlechetným se obcováním dělil. 42) t. bude mítí toho důvod, že jest Božím vyvoleným. Viz Jan 15, 8. Podobně svatý Jan napsal (1 Jan 3, 3.): Kdož má takovou naději v něm, očisťuje se, jako i on čistý jest; t. kdož má pravou naději v Kristu složenou, ten se hříchů všelijak vystříhá. 43) příhodnou, způsobnou. 44) t. bujnosti, všetečnosti, prudkosti, svévolnosti, pýchy, kadeřů potřásání a nad jinými se vynášení atd. 45) Jini: Krista. 46) *Ř. nevyučovaných neb neumělých; t. kteréž neslouží k vyučování se a k vzdělávání lásky. 47) zamítej. 48) *Ř. boje, vady. 49) bojo-***

III.

II. K TIMOTEOVI.

ČASOVÉ NEBEZPEČNÍ. 7: Trpělivostí. 8: K získání nejednomyslných ku pokání pravou rozšafností, při čemž se vypravuje: 1. Že pokání jest z osidel ďáblových k konání vůle Boží upřímé se obrácení. 2. Že jeho sám Bůh jest dárcem. 3. Že to činí podstatně skrze svého Ducha; služebně pak skrze slovo pravdy.

I. Proroctví žalostné o zhyždění církve svatě, skrze některé lidi bezbožné, o nichž vypravuje: 1. Že se měli v časech posledních, to jest hned po Kristu a po apoštolech v církvi nalézati. 2. Po svých devatenácti vlastnostech tu zejména položených poznávání býti. 3. Dílo své zlé oulisně, zvláště pak při ženském pohlaví konati, kteréž by: 1: Hříchy obtížené byly. 2: Chlipnostmi a žádostmi k slychání nového nějakého učení plápolaly. 3: Svědomí hnetlivé měly a v něm se pokojiti nemohly. — II. Služba Timoteovi i jiným věrným k tomu čtverému učiněná: 1. Aby se od takových bezbožníků odděloval, v. 5. 2. Přichá-

25. *Kterýž by v tichosti vyučoval ty, jenž ⁵¹se protiví, zda by ⁵²někdy dal jim Bůh ⁵³pokání ku poznání pravdy, Gal. 6, 1.

26. Aby ⁵⁴sami k sobě přijdouce, dobyli se z osidla ďáblova, od něhož sou ⁵⁵zjímání k vykonávání jeho ⁵⁶vůle.

KAPITOLA III.

Předpovědív o hrozných bezbožnostech budoucího velmi nebezpečného věku, 5. napomíná Timotea k utikání lidí takových, (9. jimž i pohružku činí), 10. k zůstávání v tom, čemuž se od něho naučil, by pak i protivensství proto snášeti měl.

oto pak věz, *že v posledních dnech nastanou časové ¹nebezpeční. 1 Tim. 4, 1. 2 Petr 3, 3. Judas 18.

2. Nebo nastanou lidé sami ²sebe milující, ³peníze milující, chlumni, pyšní, ⁴zlolejci, rodičů neposlušní, nevděční, ⁵bezbožní,

3. ⁶Nelítostiví, ⁷smluv nezdrželiví, ⁸utrhači, nestřední, ⁹plaší, ¹⁰kterýmž nic dobrého milo není,

4. Zrádci, ¹¹přívazčiví, nadutí, ¹²rozkoši milovníci více nežli milovníci Boha;

5. Majíce ¹³způsob pobožnosti, ale moci její zapírajíce, a od takových se odvracuj.

6. Nebo z těch jsou i ti, kteříž ¹⁴nacházejí do domů a jímajíce ¹⁵vodí ¹⁶ženky obtížené hříchy, jenž ¹⁷vedeny bývají rozličnými žádostmi;

vati; t. o lecos se zasazovati. 50) snášlivý zlých. 51) jindče smysli; t. kteříž by ještě zoufalí nebyli, ale z neznámosti při něčem rozdílný smysl od pravdy měli. Nebo k takovým sluší se pěkně míti; zjevným pak Boží pravdy ruhačům mocně odepřiti. Tit. 1, 9. Item 3, 10. 52) O způsobu takového mluvení viz Jozue 14, 12. 53) aby umyslili sobě, poznajíce pravdu. 54) vystřizvějice. 55) zloveni. 56) t. ďáblovy. Aneb jakž i jiní někteří vykládají, aby k Bohu se obrátíce, jeho svatou vůli vykonávali.

1) Ř. těžcí, nesnadní; t. v nichž bude nesnadno a těžko pokušením vyhnouti neb pobožně žívu býti. 2) se sobě zalibující. 3) lakomí. 4) ruhači. 5) nešlechtní. 6) neslitovní, beze vší lítosti přirozené. 7) aneb: nesnadní k mluvení, neupokojitelní (Řím. 1, 31.), kte-

říž hned věděti o žádné smlouvě nechťi. 8) neupřímí, lstiví ďáblové. Takž i Pán Jidáše ďáblem nazval. Jan 6, 70. 9) nekrotčí, neskokročení, neupřáhaní. 10) nemilující dobrého; t. ani dobrých lidí, ani toho, což jest dobrého a počestného. 11) prudcí, přivztekli, náhlí. 12) rozkoši milovnější nežli Boha. 13) formu, podobnost, tvárnost, larvu. 14) vlužují se, falešně učitelé. 15) po sobě loudí, t. v rozličné bludy, pověry, scestné smysly i mnohé hříchy. 16) ženy, ženičky; t. svůdcové rozumějice tomu, že pohlaví ženské snadnější jest k oklamání nežli mužské, nejprve hledí je řečmi pěknými neb jiným způsobem tvárným sobě zloviti a zvláště pak takové v rozličné pověry neb scestné smysly uvéstí a jako zjímati, kteréž by rozličnými hříchy se zapletly a svědomí nepokojné měly, pročez

JANNES, zeli-li by na něho jací pro pravdu zámutekové, aby se v nich potěšoval: Příkladem Mojžíšovým, kterýž ode dvou předních čarodějnů egyptských neb raději od domácích nepřátel protivenství snášel; cílem nepřátel žalostným, v. 9. 3. Aby v protivenství stálý byl, k čemuž slouží jemu: Vychvalováním jeho pracně nabytých ctností, v. 10.; příkladem své v utrpeních stálosti; hotovou pomocí Božskou věrným k spomáhání; tovaryšstvím i v utrpeních zde na světě se všemi pobožnými; nebezpečenstvím od svůdců nastávajícím. 4. Aby nad čistým učením ruku držel, předkládáje sobě: 1: Důstojnost té osoby, od níž to učení přijal. 2: Dary své a způsob svůj dobrý, ježž od mladosti zachovával. 3: Naději k nabytí moudrosti právě v samém Božím učením obsažené. 4: Původ svatých Písem. 5: Čtver užitek Božího slova, z kterýchžto užiteků: *Nejprve*: Dva přední přináležejí k učením, t. aby z nich bylo: 1. Čisté učení předkládáno. 2. Nečisté porážáno. *Potom*: Druzí dva k obcování, t. aby jimi při životu byly: věci zlé napravovány; dobré věci k konání povinné spravedlnosti rozmnožovány.

7. Kteréž vždycky se učí¹⁸, ale nikdy ku poznání pravdy přijíti nemohou¹⁹.

8. *Jakož zajisté Jannes a Jambres zprotivili se Mojžíšovi, tak i tito protiví se pravdě, lidé na mysli²⁰ porušení a při víře²¹ zpletení.

Exod. 7, 11.

9. Ale nebudou²² více průchodu míti; nebo²³ nemoudrost jejich zjevná bude všechněm jako i oněchno byla.

10. Ale ty si²⁴ došel mého učení, ²⁵způsobu života mého, úmyslu, ²⁶víry, ²⁷snášelivosti, lásky, trpělivosti,

11. Protivenství, utrpení, ²⁸kteráž na mne přišla *v Antiochii, v Ikonii a v ²⁹Lystře, kterážto protivenství snášel sem; ale ze všech ³⁰vysvobodil mne Pán.

Skut. 13, 14. Item 14, 1. atd.

12. *A takž i všickni, kteříž chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protivenství míti budou.

Skut. 14, 22.

13. Zlí pak lidé a ³¹svůdcové půjdou ze zlého v horší i ti, kteříž v blud uvodí, i ti, kteříž sou bludem pojati.

14. Ale ty zůstávej v tom, čemuž se naučil a cožť jest svěřeno, věda, od kohos se naučil³².

15. A že od dětinství svatá Písma znáš, kteráž tě mohou³³ moudrého učiniti ³⁴k spasení skrze víru, ³⁵kteráž jest v Kristu Ježíši.

lecos za pravdu přijímají a tím svědomí své spokojiti chtějí, ješto jiné pobožné, šlechetné a opatrné toho neučiní. Podobně to ďábel při Evě učinil, že k ní a ne k Adamovi přistoupil. Gen. 3, 1. atd. 17) *sem neb tam nakloňovány.* 18) *t. vždy něčeho takového, čímž by se v svědomí svém ukojiti mohly, hledají a jako větrem všelikého učení klátí.* 19) *t. evangelium čistým se nezpravuje, nikdež pravého gruntu, na němž by svým svědomím bezpečně mohly spolehnouti, nenalézají; ale právě stěnu vápnem ničemným obmítají (Ezech. 13, 10. 11.), to jest věcmi marnými, jako ostový květ nestálými se troštují.* 20) *zmámení; t. netoliko sami svou mysl hříchů mnohými, jako jsou scestní smyslové, lakomství, pycha atd. zanečištěnou mají; ale i jiných srdce tím porušují a naplňují.* 21) *R. nepřítel, zavržení; t. kteříž pro své učení sple-*

tené jsou hodni zavržení. 22) *více prospívati. t. nebudou věčně takového průchodu a zvůle míti, ale k cíli svému také časem svým doběhnou a zahanbení hrozně budou.* 23) *nesmyslnost.* 24) *nabyt, následoval, postihl.* Pěkný tu příklad, že máme věrných služebníků ctnosti sobě k následování připomínati. Žid. 13, 7. 25) *obyčejů mých.* 26) *věrnosti.* 27) *dlouhočekání, dobrotivosti.* 28) *jakáž.* 29) *Lystřach.* 30) *vytrhl.* 31) *ti, kteříž mámi, t. svými svody a bludy.* 32) *t. ode mne apoštola Kristova.* 33) *rozumného.* 34) *z strany spasení, při spasení.* 35) *Jako by řekl: Moudrost spasitelná z Božího slova nabytá a od apoštola svatého Jakuba velmi schválená (Jak. 3, 17.), záleží na víře v Krista Ježíše právě a lásce k Bohu i bližním zřízené. Deut. 4, 6. A protož hledá-li kdo moudrosti, nechť se Písem svatých drží*

IV.

II. K TIMOTEOVI.

PÍSMO OD BOHA
VDECHNUTÉ.

I. *Obnovení od apoštola hlavních věcí epístoly této, při němž povážiti náleží tohoto dvého: Jedno: Které jsou to věci, kteréž obnovuje? 1. Čistota učení. 2. Života šlechetnost a v protivenstvích stálost, v. 5. Druhé: Jakého způsobu při obnovování těch věcí užívá? 1. Tuze k nim Timotea s představováním mu před oči přítomnosti Božské a soudu posledního zavazuje, v. 1. 2. Čtyři jemu stupně práce úřadu jeho předkládá. 3. Dvě příčiny toho napomenutí svého ukazuje: Nevděčnost světa, o němž vypravuje: Co zlého měl činiti? Čím se k tomu ponoukati? Čas nastávající smrti své mučednické, při čemž k osladčení jí sobě i Timoteovi: 1: Tu smrt k oběti Bohu příjemně připodobňuje. 2: Zdejší život k boji a k běhu, setrvání pak v dobrém*

16. ³⁶Všelikét *Písmo od Boha jest vdechnuté a užitečné k učení, k trestání, k napravování, k zprávě, kteráž náleží k spravedlnosti,

^{2 Petr 1, 20.}

17. Aby byl dokonalý³⁷ člověk Boží³⁸, ke všelikému³⁹ skutku dobrému⁴⁰ hotový.

KAPITOLA IV.

K horlivému vykonávání práce úřadu ode Pána přijatého napomíná a zavazuje Timotea; 6. o svém brzkém z světa odjiti potěšeně vypravuje; 10. potom o některých pomocnících svých i protivnících 17. a ochraně Boží před nimi zmínku činí.

Protož já¹ osvědčuji před obličejem Božím a Pána Jezukrista, kterýž má souditi živé i mrtvé v² příchodu svém slavném a království svém;

2. Každé slovo Boží,³ ponoukej⁴ v čas neb ne v čas⁵; tresci, žehři, napomínej⁶ ve vsí tichosti a učení.

3. Nebo⁷ přijde čas, že zdravého⁸ učení⁹ nebudou trpěti; ale majíce svrablavé uši¹⁰, podlé svých¹¹ vlastních žádostí shromážďovati sami sobě budou učitele;

4. A odvrátíť uši od pravdy a k básněm obrátí¹².

5. Ale ty ve všem buď bedliv, protivenství snášej, dílo¹³ kazatele konej; ¹⁴dokazuj toho dostatečně, že jsi věrný služebník.

6. *Nebo já se již k¹⁵ tomu blížím, abych obětován byl¹⁶ a čas¹⁷ rozdělení mého nastává.

^{2 Petr. 1, 14.}

a jimi zpravuje. Viz Luk. 24, 25. Kolos. 1, 9. **36)** všechna Písma, t. svatá a v Zákoně starém i novém zavřená. **37)** t. aby měl všechno, čehož by k svému spasení i k službě jiným potřeboval. **38)** t. služebník neb zpravce kterého koli zboru. Viz 1 Tim. 6, 11. Podobně 4 Král. 4, 9. atd. **39)** dílu, práci, t. úřadu svého pastýřského, jehož práce čtyři částky tu položil. **40)** přistrojený, všelijak způsobilý.

1) s osvědčováním a jako s závazkem prostím aneb zavazují tě. **2)** při zjevení svém. **3)** nabízej. **4)** vhod, t. když by se k tomu příčina příhodná poskytla. **5)** t. podlé soudu a rozumu zkaženého těla, jemuž nikdá v čas jako i nepříteli ďáblu (Mat. 8, 29.) nebývá, když má zlou vůli svou lomiti, ze zlého vyzovováno a k dobrému vedeno býti. Nebo sic jinak náleží služebníkovi času i toho, co by s vzděláním bylo, šetřiti; avšak také povinen jest na Kristova slova, jenž dí: Přinuť vjíti (Luk. 14, 23.), pilně pamatovati

a ne jen tehdy, když by mu času od dobývání živnosti zbývalo, ale kdyby koli toho potřeba nastala, byť bylo nečas i služebníkovi i zkaženému tělu, v práci se vydávati. **6)** se vsí snášelivostí. **7)** Ř. bude. **8)** t. kterýž by samo jsuc čisté a jako zdravé, lid věřící k zdraví duchovnímu zsinalostmi Kristovými způsobenému (Izai. 53, 3.) přivozovalo. Viz 1 Tim. 1, 10. **9)** nesnesou. **10)** t. jsouce nových věcí a pochlebenství žádostivi, budou takových služebníků sobě hledati, kteříž by jim to kázali, což by oni rádi slyšeli. Takových pochlebníků viz příklad 3 Král. 22, 6. Jer. 23, 17. Ezech. 13, 18. Mich. 2, 11. **11)** zvláštních. **12)** t. k učení falešným a neužitečným. **13)** evangelisty, zvěstovatele, kazatele svatého evangelium. Viz Efz. 4, 11. **14)** t. přisluhování své mocnými důvody utvrd. **15)** k smrti strojím. Ř. já se již obětují, aneb: Nebo již mne obětují. **16)** t. abych mučednickou korunu přijal a svého

KORUNA k vítězství přirovnává a svědomím pokojným se potěšuje, v. 7. 3: Odplatu věčného života korunou nazývá, o níž vypravuje to: Kdo dáti jí má? Kdy? Komu? — II. Závěrka epístoly této, v níž apoštol některé věci běžné neb své domácí předkládá, t.: 1. Timoteovi k sobě přijíti poručí i příčiny toho ukazuje, tak níž v. 21. 2. Nad Démasem naříká. 3. Marka k sobě přivésti velí. 4. O Tychikovi, že ho na místo Timoteovo do Efezu poslal, vypisuje. 5. Věci některé své přinésti k sobě přikazuje. 6. Před Alexandrem Timotea vystříhá. 7. Na některé bratří, že ho opustili, sobě touží a za ně se modlí. 8. Dobrodiní Boží sobě učiněné zvelebje. 9. V naději spasení jistého se

7. Boj výborný bojoval sem, běh sem dokonal, víru sem zachoval.

8. Již zatím odložena jest mi *koruna spravedlnosti¹⁸, kterouž dá mi v onen den Pán, ten spravedlivý soudce; a netoliko mně, ale i všechněm těm, kteříž¹⁹ milují²⁰ to slavné příští jeho.

1 Kor. 9, 25.

9. Příčin se k tomu, aby ke mně brzo přišel.

10. Nebo Démas mne opustil, zamilovav²¹ tento svět a šel do Tesaloniky; Krescens do Galacie; Titus do Dalmacie.

11. Sám toliko Lukáš se mnou jest. *Marka²² vezmi s sebou; nebo jest mi velmi²³ potřebný k službě.

Kolos. 4, 10.

12. *Tychikať sem poslal do Efezu.

Skut. 20, 4.

13. ²⁴Truhličku, kteréž sem nechal v Troadě u Karpa, když půjdeš, přines s sebou i knihy, zvláště pargamén²⁵.

14. *Alexander²⁶ kotlář mnoho mi zlého²⁷ způsobil; odplatíť jemu Pán podlé skutků jeho²⁸.

1 Tim. 1, 20.

15. Kteréhož i ty se vystříhej; nebo velmi se protivil řečem našim.

16. Při prvním mém²⁹ odpovídání žádný se mnou nebyl, ale všickni mne opustili; nebudiž jim to počítáno za hřích.

17. Pán pak byl se mnou a³⁰ posilnil mne, aby skrze mne utvrzeno bylo kázání o Kristu³¹ a aby je slyšeli všickni národové; i vytržen sem byl z úst lva³².

18. A³³ vysvobodíť mne Pán od každého skutku zlého³⁴ a³⁵ zachová k království svému nebeskému, jemuž sláva na věky věků, Amen.

učení smrti svou potvrdil. Viz Filip. 1, 27. 17) rozloučení, rozvázání; t. čas smrti neb z tohoto světa do nebe se přestěhování. Filip. 1, 23. 18) t. kterouž Bůh v Kristu ospravedlněným a povinnou spravedlnost k němu i k bližním z víry konajícím, dáti a tak skutky a dary své při nich z milosti korunovati chce. Pod. Jak. 1, 12. 19) kteříž by milovali; t. kteříž by v svaté hotovosti postaveni jsouce, s žádostí jeho očekávali a jako hlavu, ohlédajíce se, skoro-li přijde, vzhůru pozdvihovali. Podobně Luk. 21, 28. Zjev. 22, 20. 20) zjevení se. 21) Ř. nymější věk. 22) Ř. vezma, přiveď. 23) pohodlný. 24) mošničku; t. s knihami. J. plášť. 25) pargaménové; t. jakž někteří smyslí, Zákon starý

na pargaméně psaný. Pěkný tu příklad jest dán a zvláště služebníkům církve, aby, poněvadž svatý Pavel již téměř jednou nohou jsa v hrobě, pilen byl čtení, i oni v čítání Písem svatých neoblevovali. 26) kterýž měděnné věci dělal. 27) Ř. ukázal. 28) t. jakožto tomu, kterýž se poznalé pravdě protivil a tak hříchem neodpustitelným proti Duchu svatému se zprzil. Mat. 12, 32. Nebo hned apoštol za ty, kteříž jináčejšího ducha měli a z křehkosti těla jako někdy svatý Petr padli, v šestnáctém verši se modlí. 29) Ř. Apologii; t. počtu vydávání z učení před císařem atd., viz Kol. 4, 11. 30) zmocnil. 31) kteréž slyšeli všelijací. 32) t. z moci Nérona císaře, člověka ukrutného a mocného.

IV.

II. K TIMOTEOVI.

POZDRAVENÍ ustavuje. 10. Bratři některých pozdravuje. 11. O Erastovi a Trofimovi, kde jsou, zprávu dává. 12. Od některých bratří pozdravení vzkazuje. A ZAVÍRKA. 13. Modlitbou sobě obyčejnou list tento zavírá.

19. Pozdrav Přišky a Akvile i Oneziforova domu.

20. Erastus zůstal v Korintu; Trofima pak nechal sem v Miletu nemocného.

21. ³⁶Pospěš před zimou přijíti ke mně. Pozdravuje tebe Eubulus a Pudens a Línus a Klaudia, i všickni bratří.

22. Pán Ježíš Kristus buďž *s duchem tvým. Milost Boží s vámi. Amen.

Filem. 25.

(List tento) druhý psán jest z Říma k Timoteovi (kterýž první v Efezu za biskupa skrze vzkládání rukou zřízen byl), když Pavel opět po druhé se stavěl před císařem Neronem.

33) *budeť vysvobozovati, vytrhovati.* 34) *t. abych v něco nenáležitého neuběhl neb v pokušení nesnesitelné uveden nebyl.* 35) *aneb:*

a spasí v království svém nebeském. 36) *připil, přičiň se, snaž se.*

